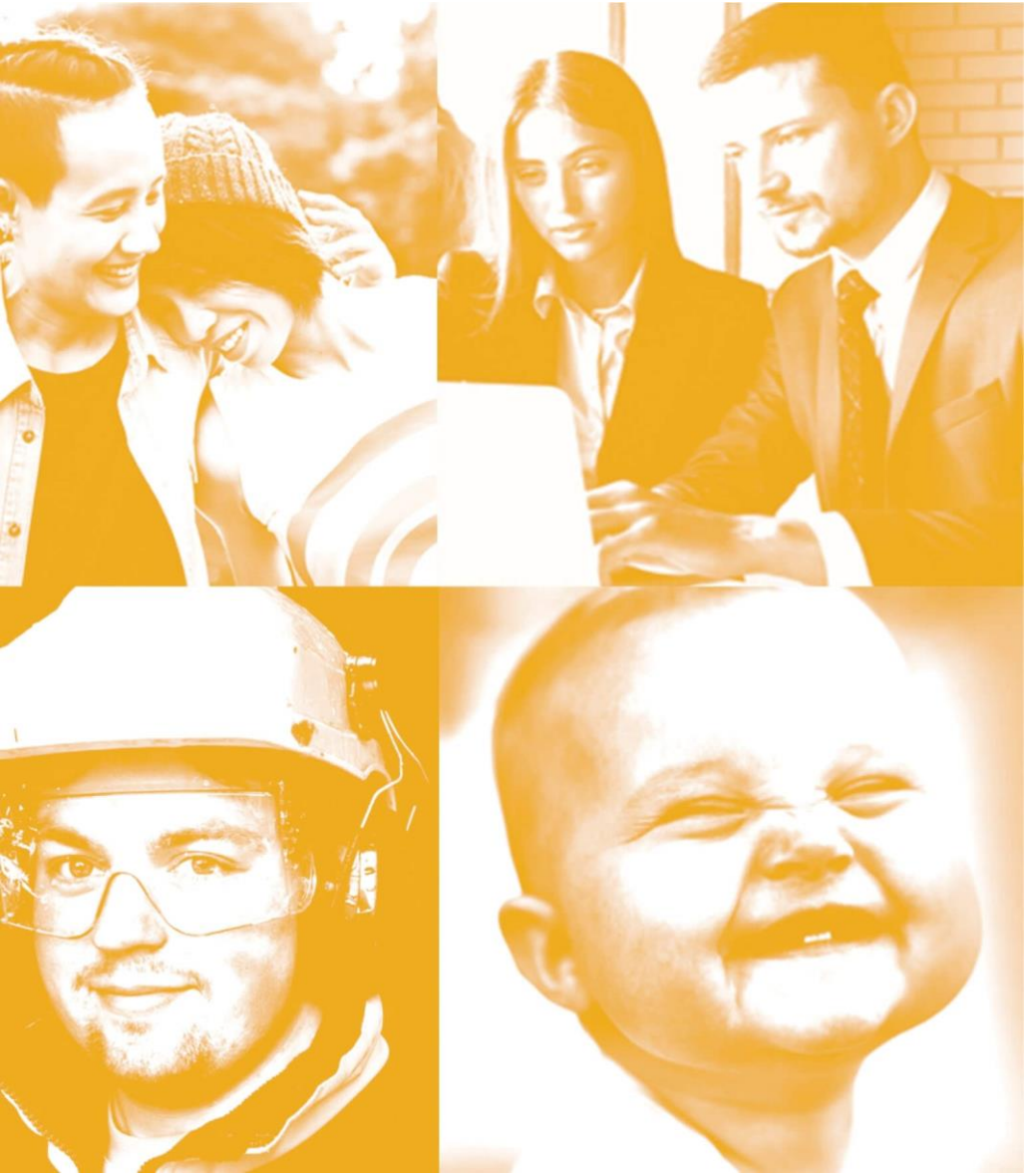

HE 152/2021 vp (sairausvakuutuslain muuttaminen)

Hallitussihteeri Annika Juurikko

19.10.2021

Tausta ja aikataulu

- Esitys on valmisteltu epävirallisessa kolmikantaisessa työryhmässä, jossa edustettuina työmarkkinaosapuolet sekä Kela ja Eläketurvakeskus.
    - Työryhmän puheenjohtaja johtaja Liisa Siika-aho sosiaali- ja terveysministeriöstä
    - Työryhmän toimikausi 11/2020-12/2021.

- HE 152/2021 vp (sairausvakuutuslain muuttaminen):
    - Lausuntokierros 15.6.-10.8.
    - Lait voimaan 1.1.2022

Kuntoutuksen uudistamiskomitean ehdotukset

EHDOTUS 20

- Nykyinen 30–60–90-malli on koettu hyödylliseksi, mutta siinä on kehittämiskohteita. Tarvitaan uusia tarkistuspisteitä 150 ja 230 sairauspäivärahapäivän kohdalla.
    - Asiakkailla, joilla ei ole havaittu kuntoutustarvetta 60 ja 90 sairauspäivärahapäivän kohdalla, arvioidaan kuntoutustarve, jäljellä oleva työkyky ja työssä jatkamisen mahdollisuudet tarvittaessa 150 ja 230 sairauspäivärahapäivän kohdalla työntekijän, työnantajan ja työterveyshuollon yhteistyössä (vrt. SVL 8 luvun 5 a § ja työterveyshuoltolain 12 § 1 mom. 5 a kohta).

Kuntoutuskomitean ehdotuksen ohella esityksen taustana:

- Hallitusohjelman kirjaukset: kuntoutusjärjestelmää uudistetaan kuntoutuskomitean esitysten pohjalta ja kuntoutusta kehitetään lähtökohtana kuntoutuskomitean työ.
- Osa STM:n kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelmaa vuosille 2020-2022 (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:39).
- Eläkejatkosopimus 11.6.2019: Muiden ehdotusten ohella kirjaus, jonka mukaan toteutettaisiin kiireellisinä muun muassa kuntoutuskomitean ehdotus 20.
- Tarkistuspisteitä käsitelty myös VN TEAS- hankkeessa (hankkeen loppuraportti ”Kuntoutusjärjestelmän kokonaisuudistus – tieto muutostyön tukena”, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 7/2018).

	30 pvä	60 pvä	90 pvä	150 pvä	230 pvä
Sairausvakuu-tuslaki (SVL)		12 luvun 6 § 1 mom. Ja 15 luvun 4 § 1 mom. 1 kohta Haettava Kelasta 2 kk kuluessa työkyvyttömyyden alkamisesta Kelan selvitettävä kuntoutustarve viimeistään, kun spr- ja osaspr-päivien lukumäärä ylittää 60 päivää	8 luvun 5 a § Kelalle on toimitettava lausunto työntekijän jäljellä olevasta työkyvystä ja työssä jatkamisen mahdollisuuksista 90 spr-päivään mennessä	12 luvun 6 § 2 mom. 150 spr-päivän jälkeen Kelan tulee tiedottaa vakuutetulle kuntoutusmahdollisuuksista sekä tarvittaessa eläkkeen tai muun korvauksen hakemisesta	
Työterveyshuol tolaki (TTHL)	10 a § työnantajan on ilmoitettava työterveyshuol lolle työntekijän sairauspoissaol on kestettyä 30 päivää	Asiakkailla, joilla ei ole havaittu kuntoutustarvetta näillä tarkistuspisteillä Selvitetään tarvittaessa kuntoutustarve, työkyky ja työssä jatkamisen mahdollisuudet 150 ja 230 päivän kohdalla Selvitys yhteistyössä työntekijän, työnantajan ja työterveyshuollon yhteistyössä		**HE 152/2021 vp:** - SVL 8 luvun 5 a § laajennettaisiin koskemaan 150 ja 230 päivän tarkistuspisteitä - SVL 12 6 § 1 mom.: Kelalle velvoite arvioida tarvittaessa vakuutetun kuntoutustarve samoina ajankohtina TTHL 12 § 1 mom. 5 a kohta ei vaatisi lainsäädäntömuutoksia, mutta sisältö laajenisi SVL-viittauksen myötä.	

HE 152/2021 vp:

- Työkyky, työssä jatkamisen mahdollisuudet ja kuntoutustarve arvioitaisiin jatkossa tarvittaessa 150 ja 230 sairauspäivärahapäivän kohdalla.
    - Jäljellä oleva työkyky ja työssä jatkamisen mahdollisuudet arvioitaisiin *työntekijän, työnantajan ja työterveyshuollon* yhteistyössä. Työterveyshuoltoon on tietyin edellytyksin oikeus myös työttömällä henkilöllä kuuden kuukauden ajan työntekovelvollisuuden päättymisestä lukien.
    - *Kansaneläkelaitos* arvioisi puolestaan tarvittaessa sairausvakuutuslain mukaisesti vakuutetun henkilön kuntoutustarpeen 150 ja 230 sairauspäivärahapäivän kohdalla.

- Tavoitteena täydentää työkyvyn ja kuntoutustarpeen arviointiprosessia, tukea henkilön mahdollisuuksia palata työelämään sekä saada tarpeellisia työkykyä ja työssä jatkamisen tukitoimia pitkittyneillä sairauspäivärahakausilla.

Tarkistuspisteet pitkittyneellä sairauspäiväraha-kaudella - tilastotietoa

- Sairauspäivärahaa sai yhteensä 304 146 henkilöä. Saajia oli 150 sairauspäivärahapäivän kohdalla noin 32 000 henkilöä.
    - Kaikista sairauspäivärahaa saaneista 8,3 prosentilla, eli 25 187 henkilöllä, täyttyi sairauspäivärahan enimmäisaika 300 suorituspäivää.
- Saajista oli työntekijäasemassa olevia 236 642 henkilöä. Työntekijäasemassa olevia sairauspäivärahan saajia oli 150 sairauspäivärahapäivän kohdalla 18 635 henkilöä.
    - Työntekijäasemassa olevista sairauspäivärahaa saaneista 4,7 prosentilla, eli 11 189 henkilöllä, täyttyi sairauspäivärahan enimmäisaika 300 suorituspäivää.
- Kelan ammatillisen kuntoutuksen saajia oli vuonna 2020 yhteensä 26 037.

Keskeisiä vaikutuksia: Kela

- Vuonna 2022 kuntoutujien määrä n. + 250 hlö. Seuraavina n. + 500 hlö/vuosi.
- Työhön palaavien määrä n. + 100 hlö/vuosi.
- Kelan toimintamenojen lisäys 0,3 milj. euroa ja kuntoutusmenojen lisäys 0,8 milj. e.
- Valtion osuus kuntoutusmenojen lisäyksestä on vuositasolla 0,5 milj. e ja 0,25 milj. e v. 2022.
- Kuntoutusrahan lisäys kompensoituisi sairauspäivärahamenojen vähennyksen kautta.
- Järjestelmämuutokset 24 000 e.

Keskeisiä vaikutuksia: Työterveyshuolto, työnantaja

- Työterveyshuollon hyväksytyt kustannukset olivat vuonna 2018 yhteensä 844 miljoonaa euroa.
- Työterveyshuollolle aiheutuvien kulujen arvioidaan lisääntyvän ehdotuksen myötä noin 1-2 miljoonaa euroa.
    - Ehdotuksen vaikutus työterveyshuollon kustannuksiin olisi vähäinen.
- Ehdotuksen mukaisten työterveyshuollon toimenpiteiden kulujen arvioidaan olevan noin 600-1300 euroa.
    - yksittäisen työnantajan näkökulmasta kuluja lisäävä vaikutus saattaa olla suhteellisesti arvioituna suurempi.

Keskeisiä vaikutuksia: Kunnat

- Vaikutuksia kuntiin ensisijaisesti lisääntyneiden lääkärinlausuntotarpeiden myötä tilanteissa, joissa Kansaneläkelaitos arvioi kuntoutustarvetta 150 ja 230 sairauspäivärahapäivän kohdalla.
    - Esitys lisäisi tarvetta lääkärinlausunnolle noin 3 000 vakuutetulle, joista suurin osa ei kuulu työterveyshuollon piiriin.

- Erityisesti tarvittavien psykiatrian erikoislääkärien lausuntojen saaminen saattaa olla haastavaa psykiatrian erikoislääkäripulasta johtuen, lääkäripula saattaa vaikuttaa myös terveyskeskuksien mahdollisuuksiin tuottaa tarvittavia lääkärinlausuntoja.

Kiitos!

annika.juurikko@stm.fi

